

Naar begaafd onderwijs

Praktische uitwerking naar inclusiviteit

Workshop voor 30.06 via ZOOM
Dinsdag 2 november 2021 – 19:30 – 21:30

TALENT3XL.NL

Intro

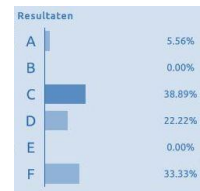
- Tot 2014 Steunpunt hoogbegaafdheid Oss e.o.
- Vanaf 2014 pensioen en ZZP-er: Talent3XL
- Misschien verbaasd: voorvechter peergroeponderwijs?!
- Betrokken bij opzet voltijds HB onderwijs Athena Oudewater, HBC De Wereldwijzer Goes en Kwadraat Onderwijs in NO Nederland
- Vanaf 2007 in totaal 18 bovenschoolse peergroepen opgestart
- Nu nog elke 6 weken een pakket voor die peergroepen
- Unieke kans gehad om “begaafd onderwijs” (verder) te ontwikkelen

Intro

- En wie zijn jullie?

- Leerkracht PO Onderbouw
- Leerkracht PO Bovenbouw
- Ik doe vooral mee als plusgroepbegeleider
- IB –er PO
- Student PABO
- Anders

Al toen ik in Oss begon:
Wat goed is voor HB is
goed voor iedereen!

Het omgekeerde geldt
niet helaas....

cover story

TEACH TOP

How to Keep High Achievers Engaged and Motivated
By Joseph Bertucci, Ph.D.

LET THEM PURSUE INDEPENDENT PROJECTS
Students who are highly motivated and engaged in their learning should be given the opportunity to work on projects that interest them. This will not only help to keep them motivated, but it will also help to develop their problem-solving and critical thinking skills.

BEHIND THE SCENES
Create a supportive learning environment for your students. This will help them to feel safe and confident in their learning. Encourage them to ask questions and seek help when they need it.

CONSIDER AN ACCELERATED PROGRAM
Create a program that allows students to move through the curriculum at their own pace. This will help them to stay engaged and motivated in their learning.

PROVIDE OPEN-ENDED ASSIGNMENTS
Assignments that have multiple solutions or outcomes will help to keep students engaged and motivated. Encourage them to think creatively and to explore different ways to solve a problem.

Inhoud

- Intro
- Definities HB en passend (Prowise Connect)
- Waar sta je nu (Breakout rooms en Prowise Connect)
- Kansen (Prowise Connect)
- Afronding (Breakout rooms)

5

Aanleiding workshop Desirée Houkema

Webinar-Desirée Houkema 1 juni 2021 Begaafd Onderwijs deel II

3 pijlers

1. Ga uit van het talent, niet van wat er niet is
2. Ieder kind zijn eigen oplossing
3. Ga uit van brede ontwikkeling

6

Wat is HB? Wat is passend?

7

Passend onderwijs voor een hoogbegaafd kind?!

Hoogbegaafde kinderen?

- A. De 2,3 % kinderen met een IQ van 130 of meer
- B. De 20% kinderen met Citoscores van I op BL en R&W
- C. De kinderen met speciale kenmerken zoals perfectionisme
- D. De kinderen die meer uitdaging nodig hebben
- E. De kinderen die heel creatief denken
- F. De kinderen die bijna alles hebben wat hierboven staat

Resultaten

Categorie	Resultaat
A	2,3%
B	20%
C	Speciale kenmerken
D	Meer uitdaging nodig
E	Heel creatief denken
F	Bijna alles

8

Passend onderwijs voor hoogpresterende én hoogbegaafde kinderen!

Hoogpresterende leerlingen (Excellente leerlingen)

- Omvang 20%
- Behoeftte aan onderwijs dat dieper gaat en in sneller tempo, maar genoeg peers
- Zelfstandige en succesvolle hoogbegaafde leerling
- Heel hoge prestaties: 20% hoogst scorenden op schooltoetsen
- Zichtbaar: prestaties voor hen "ploeterklas"

Hoogbegaafde leerlingen

- Omvang 2,3%
- Behoeftte aan peers en begrip voor positief maar realistisch zelfbeeld én behoeftte aan onderwijs dat veel dieper gaat en in veel sneller tempo
- Zeer hoge intelligentie (2,3%)
- Creatief
- Perfectionistisch
- Hoog gevoelig
- Rechtvaardigheids gevoel
- Kritisch
- Autonoom
- Onzichtbaar: Aanleg voor hen "peergroep"

Verschillen: Getalsmatig, Eigenschappen, Onderwijs behoeften

Bron: talent3xl.nl - 2020

Passend onderwijs voor elk kind?!

Vygotski: Alle kinderen hebben uitdaging nodig:
Onderwijs in hun zone van naaste ontwikkeling
Leren dus door de begeleiding van een leerkracht!

IDENTITEITSKAART

NAAM: Lev Semjonovitsj Vygotski
 GEBORTE-/STERFDATUM: * 17 november 1896 * 11 juni 1934
 GEBORTEPLAATS: Orsja, Rusland (tegenwoordig Wit-Rusland)
 KERNGEDACHTEN: Kinderen hebben een sociale omgeving nodig om zich te ontwikkelen

Wat ik nog niet kan, ook niet met hulp
 Wat ik met hulp kan
 Wat ik al alleen kan

Wat is passend voor hoogbegaafde kinderen?

Instrument

Welke onderwijsaanpassingen vinden de hoogbegaafde leerlingen zelf belangrijk.

- Zelf ontworpen vragenlijst
- 36 items
 - 12 autonomie
 - 12 binding
 - 12 competentie
- 18 items moeten worden gekozen

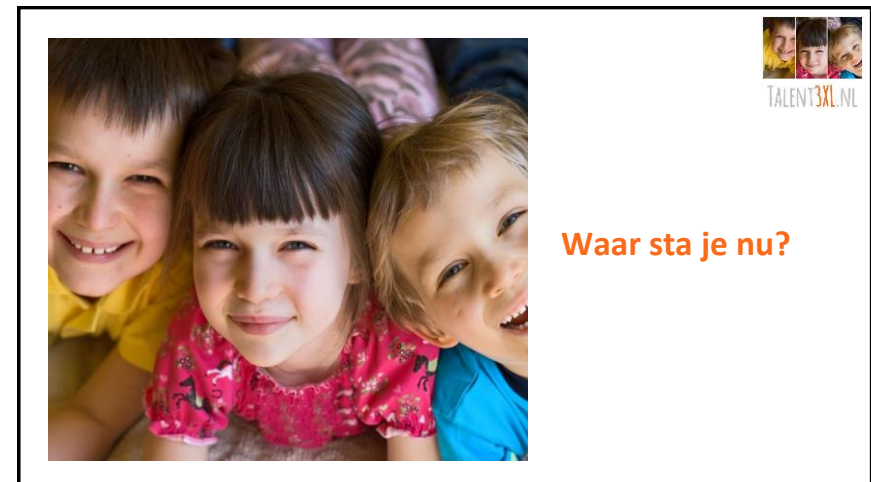
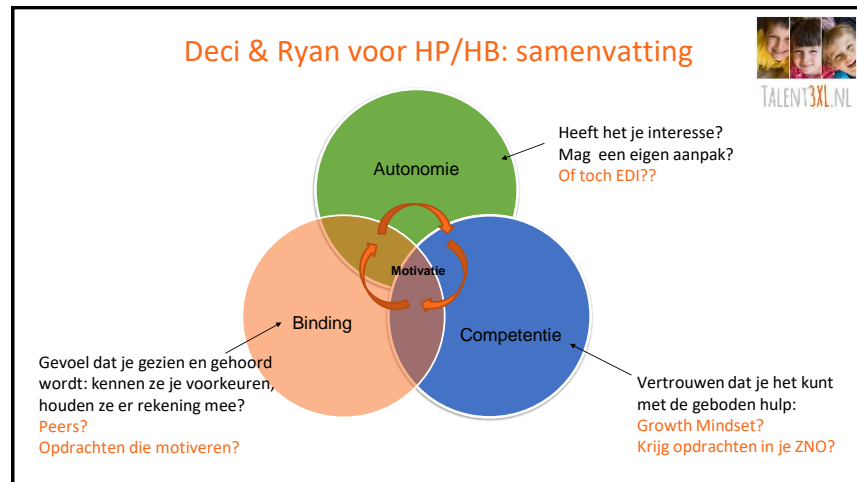
Link naar YouTube filmpje: <https://youtu.be/l26QMwdXJuc>

Wat is passend voor hoogbegaafde kinderen?

Top 3 minst gekozen

25%	65	Een gesprekje met de meester of juf over hoe ik mij voel.
21%	55	Een gesprekje met de meester of juf over mijn interesses.
20%	51	Een klas mogen overslaan.

Klik op de link om naar het YouTube filmpje te gaan!

Hoe ver zijn we met inclusief onderwijs?

De drie inclusieladders*

Organisatorische inclusie	Sociale inclusie	Didactische inclusie
Dichtbij naar school	Van en met elkaar leren	Omgaan met verschillen in de klas
Binnen de dichtstbij zijnde school is er voor elk kind passend onderwijs	Alle kinderen zitten bij elkaar in de klas en krijgen in de eigen klas ondersteuning: ze leren samen	E. Flexibele onderwijsorganisatie: ieder kind kan eigen leerlijn volgen ondersteund door een leerkracht
Binnen je wijk of dorp is er voor elk kind ergens passend onderwijs	Alle kinderen zitten bij elkaar in de klas, maar krijgen vaak buiten de eigen klas ondersteuning: ze leren soms samen	D. Veel ruimte voor kinderen die afwijken van het gemiddelde: sommigen volgen eigen leerlijn ondersteund door een leerkracht
Binnen je gemeente is er voor elk kind ergens passend onderwijs	Kinderen "ver van het gemiddelde" zitten in een apart lokaal of aparte vleugel. Soms gezamenlijke activiteiten	C. Extra aanbod voor kinderen waarvoor het tempo te hoog is én voor hoogbegaafde kinderen: 5 niveaugroepen ondersteund door hun leerkracht
Binnen je samenwerkingsverband is er voor elke leerling ergens passend onderwijs	Aparte scholen voor kinderen "ver verwijderd" van het gemiddelde. Geen gezamenlijke activiteiten	B. Drie niveaugroepen in elke klas, ondersteund door hun leerkracht
Kinderen gaan naar school buiten het samenwerkingsverband of zitten thuis	Er zijn thuiszitters	A. Iedereen krijgt hetzelfde onderwijs van hun leerkracht

Resultaten: A, B, C, D, E, F (bar chart showing levels)

*Inclusieladders: © 2018 Sven Nijken Oski © 2019 Vrije vertaling Samia Spino (Sander) © 2021 Bewerking jan@talent3xl.nl

Wat zie je als mogelijke volgende stap?

Didactische inclusie
Omgaan met verschillen in de klas

E. Flexibele onderwijsorganisatie: ieder kind kan eigen leerlijn volgen ondersteund door een leerkracht

D. Veel ruimte voor kinderen die afwijken van het gemiddelde: sommigen volgen eigen leerlijn ondersteund door een leerkracht

C. Extra aanbod voor kinderen waarvoor het tempo te hoog is én voor hoogbegaafde kinderen: 5 niveaugroepen ondersteund door hun leerkracht

B. Drie niveaugroepen in elke klas, ondersteund door hun leerkracht

A. Iedereen krijgt hetzelfde onderwijs van hun leerkracht

Resultaten: A, B, C, D, E, F (bar chart showing levels)

Welke stap zie je nog helemaal niet voor je?

Didactische inclusie
Omgaan met verschillen in de klas

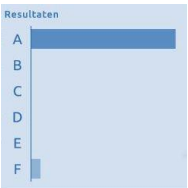
E. Flexibele onderwijsorganisatie: ieder kind kan eigen leerlijn volgen ondersteund door een leerkracht

D. Veel ruimte voor kinderen die afwijken van het gemiddelde: sommigen volgen eigen leerlijn ondersteund door een leerkracht

C. Extra aanbod voor kinderen waarvoor het tempo te hoog is én voor hoogbegaafde kinderen: 5 niveaugroepen ondersteund door hun leerkracht

B. Drie niveaugroepen in elke klas, ondersteund door hun leerkracht

A. Iedereen krijgt hetzelfde onderwijs van hun leerkracht

17

Uitwisselen Gedachten

Over voorafgaande

Didactische inclusie
Omgaan met verschillen in de klas

E. Flexibele onderwijsorganisatie: ieder kind kan eigen leerlijn volgen ondersteund door een leerkracht

D. Veel ruimte voor kinderen die afwijken van het gemiddelde: sommigen volgen eigen leerlijn ondersteund door een leerkracht

C. Extra aanbod voor kinderen waarvoor het tempo te hoog is én voor hoogbegaafde kinderen: 5 niveaugroepen ondersteund door hun leerkracht

B. Drie niveaugroepen in elke klas, ondersteund door hun leerkracht

A. Iedereen krijgt hetzelfde onderwijs van hun leerkracht

18

Kansen

Begaafd onderwijs, hoe dan?

Deze zomer vielen voor mij de puzzelstukjes in elkaar en dat werd ondersteund door deze twee boeken:

←-Aug. 2021: "Hoe dan": drie visies / stadia

- Onderwijs voor begaafde leerlingen
- Onderwijs voor allen uitgaande van hun talenten (Gardner e.d.)
- Begaafd onderwijs voor allen door differentiëren

Aug. 2021: "Alle leerlingen bij de les" →

- Begaafd onderwijs voor alle leerlingen o.a. door loslaten leerstofjaarklassensysteem "optimaliserend onderwijs" (Ton Mooij)

De weg naar "begaafd" onderwijs

- Missie:** Alle kinderen uit wijk of dorp samen naar school, ook HB
- Visie:** Wij willen dat bereiken door "begaafd" onderwijs, omdat wij geloven dat dat goed is voor alle kinderen
- Strategie:** **ander gereedschap** dan methodeboekjes per leeftijd, omdat we ook leerstof overstijgende doelen nastreven: andere organisatievormen en didactiek

Drie pijlers praktisch naar inclusiever Onderwijs HP/HB

De drie pijlers naar inclusiever onderwijs ook voor hoogbegaafde kinderen

Ondersteuning leraar	Ondersteuning leraar	Ondersteuning leraar
Ondersteuning alle kinderen	Ondersteuning alle kinderen	Ondersteuning alle kinderen
Een oplossing voor elk kind	Leren voor later: brede ontwikkeling	Aandacht ook voor het cognitieve talent

© 2021 talent3xl.nl zie web: <http://www.talent3xl.nl/begabedonderwijs/voor-hoogbegaafde-onderwijs>

3 Pijlers, wat is het sterkste punt van jouw school?

De drie pijlers naar inclusiever onderwijs ook voor hoogbegaafde kinderen

Kindgesprek als basis voor persoonlijke sociaal-emotionale ontwikkeling, je wordt gehoord, gezien
Flexibeler groeperen, niet exclusief op leeftijd, waardoor sneller ook kan
Meer leren vanuit verwondering en samenhang, waardoor dieper ook kan

<p>d. Leerkracht is coach en wordt daarbij ondersteund door PLG: interview en samen onderwijs onderzoeken en ontwerpen</p> <p>D. Samenwerkend onderzoekend en ontwerpend leren in thema's/ kernconcepten</p> <p>A. Kindgesprek en kijken naar de persoonlijke groei, vóóraf toetsen en persoonlijk oefenplan</p>	<p>e. Een flexibele organisatie niet alleen groeperen op leeftijd maar units, stamgroepen, leergroepen, ateliers, e.d..</p> <p>E. Naast instructie en oefening van leerstof aandacht voor vaardigheden en juiste leerhouding, brede ontwikkeling</p> <p>B. In plaats van methodeboekjes thematische leerstof in samenhang bij: "Rekenonderwijs kan anders"</p>	<p>f. Leerkracht wordt hierbij ondersteund door inhoudelijk deskundigen en onderwijs-specialisten</p> <p>F. "De Denkende Klas": zelf eigen leervragen bedenken, zo weinig mogelijk gestuurd door de leerkracht</p> <p>C. Leerkracht zorgt door uitgekende startactiviteiten voor echte verwondering om diep denken uit te lokken</p>
<p>a. Samen leven: respect eigen ontwikkelingsnelheid Vermijding etiketteren</p>	<p>b. Samen leren voor het leven: naast leerstof: sociale vaardigheden, vaardigheden 21e eeuw en executieve vaardigheden</p>	<p>c. Samen denken: duurzamer leren door samen dieper te denken: dieper leren</p>

Resultaten: A, B, C, D, E, F (bar chart showing levels A-F)

© 2021 talent3xl.nl zie web: <http://www.talent3xl.nl/begabedonderwijs/voor-hoogbegaafde-onderwijs>

Drie pijlers praktisch naar inclusiever Onderwijs HP/HB

De drie pijlers naar inclusiever onderwijs ook voor hoogbegaafde kinderen "Samen en in samenhang"

PLG	Ondersteuning	Flexibele groepsindeling	Leraar	Expert Mindmap
Onderzoekend en ontwerpend leren	Ondersteuning	Rekenen Anders	Leerling	Leren door nieuwsgierigheid
Kindgesprek	Ondersteuning	Persoonlijk doelen	School	QFT
Samen leven: Respect eigen ontwikkelingsnelheid Vermijding etiketteren	Visie	Samen leren voor later: Basisstof en leerstof overstijgende vaardigheden	School	Samen denken: duurzamer leren samen dieper denken

© 2021 talent3xl.nl zie web: <http://www.talent3xl.nl/begabedonderwijs/voor-hoogbegaafde-onderwijs>

Praktische stappen : Kindgesprek

- Leer het kind en zijn behoeften kennen door echt te luisteren: echt gezien worden
- Elke week feedback
- Pas praktische organisatievormen toe, zoals hier op de Fonkeling in Berghem

Link naar YouTube filmpje: <https://youtu.be/89BbteilOmE>

Klik op de link om naar het YouTube filmpje te gaan!

Praktische stappen : Samenwerkend Onderzoekend & Ontwerpend Leren Te beginnen bij wereldverkenning in kernconcepten

- Goede voorbeelden te over (Wetenschaps Knooppunten)
- Maar slechte ook! (Commercieel, "pleasen", sturend?!)
- Zie verderop: dieper denken
- Voer het stap voor stap in: zie leidraad
- Kan al bij de kleuters.....

<https://youtu.be/5PZ5301Dds>

<https://www.youtube.com/watch?v=E5KnhCDypXk>

Klik op de links om naar de YouTube filmpjes te gaan!

Praktische stappen : Rekenen Anders

- Meer samenhang: daardoor minder stappen
- Minder verschillende onderwerpen in één week
- Meer zelf nadenken: dieper begrip
- Echte verdieping met zelfde onderwerp
- Meer aandacht voor getalbeeld
- Meer verwoorden, minder schrijven
- Meer samenwerken
- Persoonlijk oefendoel en plan
- Geen sterrenaanpak, geen vaste groepen

Praktische stappen : Persoonlijk doel

- Basissof
- Leerstof overstijgende doelen
- Tops en tips in gesprek
- Elke week feedback

Praktische stappen : leren door nieuwsgierigheid: Intrinsieke motivatie

- Bedenk inspirerende startactiviteiten bij thema
- Verdiep jezelf in het thema: voorbeeldfunctie
 - Filmpje bekijken
 - Tekening bekijken
 - Dier of plant bekijken
 - Voorwerpen bekijken
 - Brief aan de klas lezen
 - Naar buiten om te kijken
 - Proefje doen, kijken wat er gebeurt
 - Spelen met spullen: wat gebeurt er
 - Uitwisselen in tweetallen: sta op, hand op, duo, wissel uit

Praktische stappen : leren door nieuwsgierigheid: Intrinsieke motivatie

DOEL
Ik wil meer weten over mijzelf en alles om mij heen. Ik stel veel vragen, ook gekke en bijzondere.

Kijk hier, een leuke start voor de klas!

Taal Zoek iets wat nog niemand is opgevallen in een gedicht.

Nakemen Zoek iets wat nog niemand is opgevallen in de laatste som die je hebt gemaakt.

Bemogen Zoek iets wat nog niemand is opgevallen in de gymzaal.

Wereld Zoek iets wat nog niemand is opgevallen in de kaart van Nederland.

Geschiedenis Zoek op www.schoothu.nl een filmpje over Willem van Oranje. Bekijk het filmpje en zoek iets wat nog niemand is opgevallen.

Mensen Zoek iets wat nog niemand is opgevallen bij je juf of meester.

Natuur Zoek iets wat nog niemand is opgevallen in de schoolbuit.

Techneek Zoek op www.youtube.com met de zoekwoorden 'standbeelden Theo Jansen'. Bekijk het filmpje en zoek iets wat nog niemand is opgevallen.

Digitaal Zoek op www.schoothu.nl met de zoekwoorden 'digitale informatie'. Bekijk het filmpje en zoek iets wat nog niemand is opgevallen.

Muziek Zoek iets wat nog niemand is opgevallen in een liedtekst.

Drama Zoek op www.youtube.com een sketch van het Koolhaas. Bekijk het filmpje en zoek iets wat nog niemand is opgevallen.

Tekenen Zoek iets wat nog niemand is opgevallen in een poster die in de klas hangt.

NOZIE DE NIEUWSGIERIGE

© WWW.ONTDEKENDENDEKLAS.NL WWW.COORDELLISMAKJESAMEN.NL

Praktische stappen : Zelf denken: Vraag Formuleren Techniek (QFT)

De focus is: Bedenk voor je school een haalbare volgende stap richting begaafd onderwijs

- 1. Waar denk je allemaal aan?** Schrijf het op en stop niet met nadenken tot de tijd om is (5 min.)
Gebruik de vraagwoorden: wie, wat, waar, wanneer, waarom of hoe
- 2. Indelen:** Zet een 'i' bij een idee en een 'p' bij een probleem waar je aan dacht. (5 minuten)

Afronding

Praktische stappen : Zelf denken: Vraag Formuleren Techniek (QFT)

De focus is: *Bedenk voor je school een haalbare volgende stap richting begaafd onderwijs*

1. Waar denk je allemaal aan? Schrijf het op en stop niet met nadenken tot de tijd om is (5 min.)
Gebruik de vraagwoorden: wie, wat, waar, wanneer, waarom of hoe

2. Indelen: Zet een 'i' bij een idee en een 'p' bij een probleem waar je aan dacht. (5 minuten)

3. Verbeteren: Bedenk samen met je maatje(s) voor problemen ideeën, en kijk of bij ideeën misschien problemen te verwachten zijn (5 min.)

4. Kiezen: Maak een top 4** door de cijfers 1, 2, 3 en 4 voor de ideeën te zetten. Doe dat samen met je maatje(s) (5 minuten)

Aanbevelingen tot slot

Het gaat met kleine stapjes, inspiratie moet komen van stip op de horizon!

- Evenwicht leuk / lastig = leerzaam
- Evenwicht structuur / vrijheid = autonomie
- Evenwicht inspanning leraar / inspanning leerling = minder werkdruk

Maar..

- Zolang je onderwijs nog niet echt "begaafd" is, is onderwijs voor begaafde kinderen (HP&HB) echt een must!
- Peercontact (voor HB) zal altijd nodig blijven!

Link naar YouTube filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=MJVSVqch4cQ>

Klik op de link om naar het YouTube filmpje te gaan!

En....

- We passen deze uitgangspunten "begaafd onderwijs" toe bij de [Dubbelklik Peergroepen](#) en de [Dolfijn Peergroepen](#)
- Bedankt voor jullie aandacht en inbreng
- Vragen en opmerkingen: jan@talent3xl.nl
- Meer info: www.talent3xl.nl

Klik op de links om naar betreffende pagina te gaan!